

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. R. (R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 lipca 2016 r. **nr** (...) - (...)

1. oddała odwołanie;

2. przekazuje nowy wniosek ubezpieczonego o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110 i 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do rozpoznania organowi rentowemu.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1532/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lipca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. R. prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że ubezpieczony nie spełnia warunków tego przepisu, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu był niższy niż 250%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przeliczenia wysokości emerytury na korzystnych warunkach. Ubezpieczony podniósł, że wykazał wynagrodzenia z lat 1979 – 1993, z których wynika, że współczynnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 250,0133% i jest wyższy niż 250%. Wskazał, że w latach 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999 pracował w wymiarze 1/2 etatu, a dochody z tych lat były niższe, ale nie z jego winy, gdyż on jako pracownik nie miał bezpośredniego wpływu na ustalanie stawek płacowych. Nadto w piśmie z dnia 2 stycznia 2017r. ubezpieczony

zaznaczył, że wnosi o przeliczenie wysokości emerytury z uwzględnieniem zarobków z okresu pracy górniczej od 1968r. do 1978r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W piśmie z dnia 16 stycznia 2018r. odwołujący wskazał, iż domaga się uwzględnienia przy przeliczeniu wysokości emerytury 119 miesięcy dniówek przodkowych liczonych jako 1,8 a nadto o rozważenie również innych podstaw do przeliczenia emerytury – z art. 110 i 111 ustawy emerytalno-rentowej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. R. urodził się w dniu (...)

Decyzją z dnia 1 września 1993r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 12 sierpnia 1993r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z trzech lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1984r. do grudnia 1987r., z tytułu zatrudnienia w KWK (...), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 278,85% i został ograniczony do 250%.

Sąd ustalił, że po uzyskaniu prawa do świadczenia ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 12 września 1995 do 29 kwietnia 1996r. oraz w wymiarze 1/2 etatu w Zakładzie (...) w R. w okresie od 3 czerwca 1996r. do 27 lutego 1999r.

W dniu 16 czerwca 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wniosku dołączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 16 marca 2016r. wystawione przez Spółkę (...) S.A. w B. za lata 1979 – 1988 oraz 1989 – 1993, karty wynagrodzeń za okresy od marca 1994r. do kwietnia 1995r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 8 lutego 2016r. wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) w B. za lata 1995 – 1996, kartę zasiłkową za okres od listopada 1995r. do grudnia 1995r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 5 stycznia 2016r. wystawione przez Zakład (...) w R. za lata 1996 – 1998, kartę zasiłkową za okres od października 1996r. do listopada 1996r., kartę zasiłkową za styczeń 1998r.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzją z dnia 11 lipca 2016r. odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia świadczenia uzasadniając, że nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu był niższy niż 250%.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia, tj. lat: 1979 – 1998, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 188,04%, przy czym za lata 1968 – 1978 przyjęto wynagrodzenie minimalne z uwagi na brak udokumentowanych wynagrodzeń w ww. okresie.

Sąd ustalił, że w okresie od 1 lipca 1968r. do 31 sierpnia 1993r. ubezpieczony zatrudniony był w KWK (...) w B.. Początkowo pracował jako robotnik niewykwalifikowany pod ziemią. Następnie, od 1 stycznia 1969r. do 30 kwietnia 1970r., zajmował stanowisko młodszego górnika pod ziemią, a od 1 maja 1970r. do 31 sierpnia 1970r. górnik pod ziemią. W okresach od 1 września 1970r. do 21 kwietnia 1977r. oraz od 16 maja 1977r. do 31 sierpnia 1993r. pracował jako elektromonter pod ziemią, a w międzyczasie – od 22 kwietnia 1977r. do 15 maja 1977r. – był elektromonterem na powierzchni.

Ustalono, że nie zachowała się dokumentacja płacowa ubezpieczonego za lata 1968 – 1978.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur Z. T. z dnia 22 kwietnia 2017r. Sąd ustalił, że z uwagi na brak kartotek zarobkowych i innych dokumentów płacowych w aktach osobowych ubezpieczonego niemożliwe jest ustalenie dokładnej wysokości wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1968 – 1978. Jednocześnie, bazując na stawkach

zaszeregowania oraz ilości dni pracy wynikających z załącznika do karty ewidencji pracy ustalono miesięczne kwoty wynagrodzeń w latach 1968 – 1978 z tym, że w wyliczeniach ujęto tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały według przepisów branżowych w górnictwie. Na podstawie ww. wyliczeń biegłego Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. lat: 1969 – 1972, 1975 oraz 1979 – 1993, wynosi 221,84%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego oraz opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur Z. T. z dnia 22 kwietnia 2017r. (k. 36-60).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. W szczególności Sąd podzielił opinię biegłego sądowego Z. T., która została sporządzana w sposób szczegółowy i wyczerpujący, a konkluzje w niej zawarte są konkretne i przekonujące.

W piśmie z dnia 4 lipca 2017r. odwołujący wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego wskazując, iż w obliczeniach pominięto 9 lat i 11 miesięcy dniówek przodkowych, które znajdują się w każdej decyzji organu rentowego. Ubezpieczony podniósł, że okresy dniówek przodkowych zostały policzone według stawek podstawowych górnika, a nie jako dniówki przodkowe, które były wyższe. Jego zdaniem suma zarobków za te dniówki z całego okresu przekraczałyby wartość 250%.

Sąd nie uwzględnił zarzutów odwołującego, gdyż zgodnie z przepisami dniówki przodkowe nie wpływają na wysokość wynagrodzenia, a jedynie na staż pracy do emerytury górniczej. Jednocześnie Sąd wskazuje, iż wszystkie dniówki przodkowe ubezpieczonego zostały uwzględnione przez organ rentowy przy przeliczaniu stażu zatrudnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. R. nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 1993r. jest uprawniony do emerytury górniczej obliczonej w oparciu o wynagrodzenia z trzech lat kalendarzowych, tj. okresu od stycznia 1984r. do grudnia 1987r., z tytułu zatrudnienia w KWK (...), gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 278,85% i został ograniczony do 250%.

Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 16 czerwca 2016r. wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a. ustawy o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a zaskarżoną decyzją z dnia 11 lipca 2016r. (...) Oddział w Z. odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na tej podstawie argumentując, że nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia jest niższy niż 250%.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz.1383) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno – rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednak, że art. 110a ustawy nie znajdzie zastosowania do ubezpieczonego, gdyż ten nie spełnił wszystkich wymaganych tym przepisem przesłanek. Ustalony na nowo wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia nie jest bowiem wyższy niż 250%.

Jak wykazano w toku postępowania obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia, tj. 1979 – 1998, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 188,04%, przy czym za lata 1968 – 1978 przyjęto wynagrodzenie minimalne z uwagi na brak udokumentowanych wynagrodzeń w ww. okresie.

Ubezpieczony twierdził, że w latach 1968 – 1978 osiągał wyższe wynagrodzenie niż ustalone przez organ rentowy.

Dla wyjaśnienia spornej kwestii, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur, który wyliczył wynagrodzenie ubezpieczonego na podstawie zgromadzonej w aktach dokumentacji. Sąd uznał, że możliwe jest odtworzenie zarobków odwołującego za sporne lata 1968 – 1978 z dostateczną dozą prawdopodobieństwa. W ocenie Sądu biegły dokonał prawidłowych wyliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru odwołującego, zgodnie z którymi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. lat: 1969 – 1972, 1975 oraz 1979 – 1993, wynosi 221,84%.

Reasumując, skoro nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art. 15 ustawy.

Ubezpieczony w pismach z dnia 4 lipca 2016r. oraz z dnia 16 stycznia 2018r. domagał się również uwzględnienia przy przeliczaniu wysokości emerytury 119 miesięcy dniówek przodkowych liczonych jako 1,8. Sąd nie uwzględnił ww. wniosku odwołującego, gdyż zgodnie z przepisami dniówki przodkowe nie wpływają na wysokość wynagrodzenia, a jedynie na staż pracy.

W myśl art. 51 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Natomiast zgodnie z art. 50 d ust. 1 powołanej ustawy, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;

2) w drużynach ratowniczych.

Jednocześnie Sąd wskazuje, iż wszystkie dniówki przodkowe ubezpieczonego – (...) dniówek przodkowych – zostały uwzględnione przez organ rentowy przy przeliczaniu stażu zatrudnienia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na mocy (...) § 1 k.p.c. – oddalił w pkt 1 wyroku odwołanie od decyzji z dnia 11 lipca 2016 r.

Ponieważ w piśmie z dnia 16 stycznia 2018r. ubezpieczony domagał się przeliczenia emerytury w oparciu o art. 110 i 111 ustawy emerytalno-rentowej, żądanie to należało potraktować jako nowy wniosek, który nie był dotychczas przedmiotem rozpoznania organu rentowego i przekazać organowi rentowemu do rozpoznania.

Zgodnie bowiem z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

Sąd nie może bowiem rozpoznawać sprawy, która nie była uprzednio przedmiotem rozpoznania przez organ rentowy.

W tej sytuacji, Sąd w pkt 2 wyroku przekazał nowy wniosek ubezpieczonego o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110 i 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do rozpoznania organowi rentowemu.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek